

Het verhaal van de prins die het paleis verlaat

Er was eens een Indiase prins die in grote rijkdom opgroeide. Hij werd opgevoed om zijn vader op te volgen en werd uitgehuwelijkt aan een vrouw van zijn stand. Hij had een beschermde en onbezwaarde jeugd gehad en daarom choqueeerde het hem toen hij bij zijn rijtoeren op drie opeenvolgende dagen eerst een oude, daarna een zieke en toen een dode man zag. Hij was diep getroffen door de onvolmaaktheid van het leven en toen hij op de vierde dag een asceet tegenkwam, bespeurde hij een diep verlangen zich eveneens uit de wereld terug te trekken om naar de zin van het bestaan te zoeken. Deze wens vertrouwde hij zijn vader toe, maar die wees hem streng terecht. 'Jij bent opgeleid om mij op te volgen,' zei de koning, 'Hoe kun je me zo teleurstellen? Denk aan je ouders, je vrouw en je pasgeboren zoon. Het is niet verantwoord je familie te verlaten'. De prins schaamde zich. Hoe kon hij er ook maar aan denken zijn familie en zijn koninkrijk in de steek te laten! Die avond was er, zo als op de meeste avonden, een feest in het paleis; het was wellicht een nog schitterender feest dan de vorige, met betere zangers, mooiere danseressen en buitengewoon uitgelezen spijzen. Had de wens van de prins het paleis te verlaten al de ronde gedaan? Was dit feest met al zijn glans misschien een lokmiddel om hem thuis te houden? De prins keek ongeïnteresseerd naar de fonkelende glazen, de sieraden van de vrouwen en de bekoorlijke bewegingen van de danseressen. Met dit alles had hij niets meer te maken, hij werd er alleen maar ongelukkig van. Om het ware geluk te vinden was het nodig die oppervlakkige genoegens aan zich voorbij te laten gaan. Hij ging naar de stallen, waar hij zijn dienaar Channa nog wakker vond. Uit het paleis klonken gedempt de sitars, trommels en bellen, de geluiden waarin hij zich niet meer thuis voelde. Hij gaf Channa bevel twee paarden op te zadelen. Slechts enkele minuten later hadden de twee wachtposten, als ze niet dronken waren geweest, twee ruiters kunnen zien, die beschut door de duisternis haast geluidloos de stadspoort passeerden en eenmaal op de vlakte op veilige afstand overgingen in gesterkte galop.

Zenverhaaltje komt uit: Dit ene moment, van Magrit Irgang, uitgeverij Asoka

Hand-out 1: Volg de roep/ Het verhaal van de prins die het paleis verlaat

De reis van de held is een motief dat we als mythe in alle culturen tegenkomen; het is de reis die ieder mens in welke vorm dan ook te maken heeft – met zijn eigen leven.

Het verhaal van het vertrek van prins Siddharta laat ons zien dat aan het begin van de weg naar heelwording bijna altijd een verlies staat. Verlies is pijnlijk en wellicht valt het ons daarom zo moeilijk de weg naar heelwording in te slaan.

Ook wij zijn prinsen en prinsessen die in paleizen wonen en om die paleizen hebben we solide muren gebouwd.

Het verhaal van de prins, die in het holst van de nacht niet alleen zijn paleis, maar heel zijn koninkrijk en vrouw en kind verlaat, is een wel erg sterk verhaal. Hebben we hier niet te maken met een bijzonder nare knaap, die er liefdeloos en onverantwoord vandoor gaat om zijn egocentrische interesses te volgen, ook al zijn ze misschien moreel gezien van grote waarde?

We hebben hier met existentiële beslissingen te maken. In zo'n situatie, die Carl Gustav Jung 'collisie van plichten' noemt, schijnt het niets uit te maken hoe we beslissen: altijd is er iemand die verliest en schade lijdt.

Wanneer we het nog-niet-bekende op grond van het bekende beoordelen, nemen we het numineuze ervan weg en maken het klein en hanteerbaar. Zo beschermen veel mensen zich met succes tegen de beproeving door de transcendentie geïroepen te worden – en niemand zal ooit weten wat er voor de wereld verloren gaat door de weigering de roep te volgen.

Strikt genomen mogen we de roep helemaal niet weigeren als we hem hebben gehoord.

Waarom zouden wij dus mogen doen alsof we doof zijn voor de roep die ons uitnodigt om helend in de wereld werkzaam te zijn?

En wat is de 'plaats' die we moeten verlaten?

Huiswerksuggestie: Neem een week lang de tijd om de laatste vraag te onderzoeken: Wat is jouw 'plaats' die je moet/kunt verlaten?

Citaten uit: Dit ene moment, van Magrit Irgang, uitgeverij Asoka